

Bruksela, dnia 13 czerwca 2008 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 23/2008

Komisja Petycji w Parlamencie Europejskim

1) Ogólnie

Komisja Petycji liczy 40 członków i jest jedną z 20 komisji Parlamentu Europejskiego. Na jej czele stoi przewodniczący i 4 wiceprzewodniczących. Celem Komisji Petycji jest rozpatrywanie wszelkich skarg i wniosków wpływających od osób, organizacji i instytucji z obszaru Unii Europejskiej. Szczególne znaczenie ma to, że Komisja Petycji ma najbliższy i bezpośredni kontakt z życiem obywateli Unii Europejskiej. Działalność Komisji Petycji jest szczególnie ważna wobec często podnoszonego zarzutu, że instytucje Unii Europejskiej mają niewiele wspólnego z życiem obywateli Wspólnoty. Komisja Petycji otrzymała status stałej Komisji PE w roku 1987 i od tego czasu otrzymała ponad 12 tysięcy petycji podpisanych przez blisko 13 milionów obywateli. W dniu 23 lipca 2004 poseł Marcin Libicki został wybrany Przewodniczącym Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego.

Celem Komisji Petycji jest: badanie przedmiotu petycji, podejmowanie decyzji na temat ich kwalifikacji do rozpatrzenia przez Komisję oraz nadawanie dalszego toku sprawie. Komisja Petycji jest także odpowiedzialna za stosunki z Rzecznikiem Praw Obywatelskich (ombudsmanem).

2) Prawo do złożenia petycji

Podstawowe prawo obywateli Unii Europejskiej:

Każdy obywatel, działając indywidualnie lub łącznie z innymi osobami, może w dowolnym czasie skorzystać z przysługującego mu **prawa do złożenia petycji** do Parlamentu Europejskiego, na podstawie art. 194 Traktatu WE.

Prawo do złożenia petycji jest zagwarantowane artykułami 21 i 194 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską i w myśl Traktatu ma służyć:

- bezpośredniemu zdobywaniu informacji przez obywateli odnośnie polityk wspólnotowych,
- umożliwieniu obywatelom wskazywania błędów w legislacji Wspólnoty,
- wspomaganie procesu monitorowania procesu implementacji i transpozycji prawa wspólnotowego.

Każdy obywatel Unii Europejskiej, zamieszkały lub niezamieszkały na terenie któregośkolwiek państwa członkowskiego, może indywidualnie lub łącznie z innymi osobami złożyć petycję do Parlamentu Europejskiego w sprawie, która wchodzi w zakres działalności Unii Europejskiej oraz dotyczy bezpośrednio tej osoby lub osób. Prawo do złożenia petycji, zagwarantowane traktatem, przysługuje także przedsiębiorstwom, organizacjom i stowarzyszeniom, które posiadają siedzibę na terenie Unii Europejskiej. Petycja może mieć formę skargi lub wniosku i może dotyczyć spraw leżących w interesie publicznym lub prywatnym. Petycja może zawierać indywidualny wniosek, skargę lub komentarz dotyczący stosowania wspólnotowego prawa, lub też wezwanie Parlamentu Europejskiego do przyjęcia stanowiska w danej sprawie. Petycje te umożliwiają Parlamentowi Europejskiemu zwrócenie uwagi na wszelkie przypadki naruszenia praw obywateli Unii Europejskiej przez państwo członkowskie, władze lokalne lub instytucję.

3) Procedury składania i rozpatrywania petycji w Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego:

Zagadnienia, których może dotyczyć petycja

Tematem petycji mogą być:

- sprawy dotyczące interesu publicznego,
- skargi indywidualne,
- apel do Parlamentu Europejskiego o zajęcie stanowiska w sprawie związanej z interesem publicznym.

Przedmiot petycji musi odnosić się do zagadnień leżących w zakresie zainteresowań lub kompetencji Unii Europejskiej, które dotyczą obywateli bezpośrednio, takich jak:

- prawa obywateli Unii Europejskiej, określone w traktatach,
- ochrony środowiska naturalnego,
- ochrony konsumentów,
- swobodnego przepływu osób, towarów, kapitału i usług oraz rynku wewnętrznego,
- zatrudnienia i polityki społecznej,
- wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych,
- innych problemów związanych z wprowadzaniem w życie prawa UE.

Petycje dotyczą najczęściej następujących zagadnień:

- swobodny przepływ osób, towarów, usług i kapitału,
- zwalczanie objawów dyskryminacji ze względu na narodowość,
- równość praw mężczyzn i kobiet,
- ochrona środowiska naturalnego,
- harmonizacja przepisów podatkowych.

Uwaga:

Komisja Petycji nie rozpatruje wniosków zawierających wyłącznie prośbę o udzielenie informacji, ani ogólnych uwag dotyczących polityki UE.

- **Języki, w których należy sporządzić petycję**

Petycja musi być sporządzona w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej.

- **Formy złożenia petycji**

Istnieją dwa sposoby złożenia petycji:

- za pośrednictwem poczty,
- drogą elektroniczną (formularz elektroniczny).

Petycja powinna zawierać fakty istotne dla przedstawianego problemu, należy jednak unikać podawania zbędnych szczegółów. Powinna ona być napisana w jasny i czytelny sposób. Do petycji można dołączyć streszczenie.

Za pośrednictwem poczty: W przypadku złożenia petycji w formie listownej, nie ma konieczności wypełniania formularza lub zachowania standardowej formy. Petycja musi jednak:

- zawierać imię i nazwisko, narodowość oraz adres stałego miejsca zamieszkania osoby składającej petycję (w przypadku petycji grupowych należy zamieścić imię i nazwisko, narodowość oraz adres stałego miejsca zamieszkania osoby przedstawiającej petycję lub przynajmniej pierwszej z osób, której podpis widnieje pod petycją);
- być podpisana.

Petycja może zawierać załączniki wraz z kopiami istotnych dla sprawy dokumentów, będących w posiadaniu autora petycji. Petycję należy wysłać do rejestracji na następujący adres:

European Parliament
The President of the European Parliament
Rue Wiertz
B-1047 Brussels

Droga elektroniczna (formularz on-line): Jeśli obywatel pragnie złożyć petycję drogą elektroniczną, należy:

- zapoznać się z informacjami i instrukcjami on-line na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego, w części dotyczącej petycji, a następnie
- wypełnić formularz on-line i kliknąć na „Wyślij”.

Natychmiast po wysłaniu petycji drogą elektroniczną wysyłający powinien otrzymać elektroniczne potwierdzenie jej wpłynięcia. Następnym etapem jest jej przekazanie do Komisji Petycji, która ma uprawnienia w zakresie obsługi petycji oraz opracowania do każdej z nich zaleceń i wniosków. Dalszą korespondencję dotyczącą działań podejmowanych w sprawie petycji Komisja Petycji prowadzi będzie listownie. Jeżeli obywatel chce dołączyć do petycji jakiegokolwiek dodatkowe informacje lub dokumenty dotyczące sprawy, należy przesłać je listownie, przywołując numer petycji, na następujący adres:

European Parliament
Committee on Petitions
Rue Wiertz
B-1047 Brussels

• Ocena kwalifikacji petycji

Po zarejestrowaniu, petycje przekazywane są do Komisji Petycji, która w pierwszym rzędzie ocenia, czy przedmiot petycji leży w kompetencjach Unii Europejskiej.

• Odrzucenie petycji

Petycje dotyczące spraw nie leżących w kompetencjach Unii Europejskiej nie są uznawane za dopuszczalne i wobec tego nie są rozpatrywane. Tak jest w przypadkach, gdy przedmiot petycji jednoznacznie leży w gestii i kompetencji państw członkowskich. Petycje uznane

przez Komisję Petycji za niedopuszczalne są klasyfikowane, lecz nie podejmuje się żadnych dalszych działań w tej sprawie. Komisja powiadamia jednak autora petycji o podjętej decyzji. Zależnie od przedmiotu petycji Komisja Petycji może doradzić skierowanie jej do organu europejskiego nie będącego w strukturach Wspólnoty (np. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka) lub organu władz krajowych (np. krajowego rzecznika praw obywatelskich lub jednej z komisji zajmujących się petycjami w parlamentach państw członkowskich). Parlament Europejski nie ma władzy sądowniczej i nie może wydawać orzeczeń ani podważać wyroków wydanych przez sądy państw członkowskich. Sprawy dotyczące niewłaściwego administrowania w instytucjach lub organach UE należy kierować do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

- **Działania podejmowane w przypadku petycji uznanych za dopuszczalne**

Jeżeli przedmiot petycji dotyczy zakresu działalności Unii Europejskiej, zostaje ona zwykle uznana za dopuszczalną przez Komisję Petycji, która podejmuje następnie decyzję o niezbędnych działaniach, zgodnie z Regulaminem. Komisja Petycji poinformuje osobę zainteresowaną, która złożyła petycję, niezwłocznie o podjętej decyzji, niezależnie od jej treści. Następnie tworzy się elektroniczny rejestr umożliwiający obywatelom przyłączenie się do autora petycji poprzez złożenie podpisu elektronicznego pod uznaną za dopuszczalną oraz wpisaną do rejestru petycją. W ramach rozpatrywania petycji lub ustalania stanu faktycznego komisja może przesłuchać osoby składające petycję, zorganizować przesłuchania ogólne lub wysłać swoich członków na miejsce zdarzeń w celu ustalenia faktów. W celu przygotowania opinii komisja może zwrócić się do Komisji o przedstawienie jej dokumentów, przekazanie informacji lub udostępnienie swoich usług.

W zależności od okoliczności, Komisja Petycji może:

- zwrócić się do Komisji Europejskiej o przeprowadzenie wstępnego dochodzenia i przedstawienie informacji dotyczących zgodności z odnośnym prawem wspólnotowym,
- przekazać petycję innym komisjom Parlamentu Europejskiego dla informacji lub podjęcia dalszych działań (dana komisja może na przykład uwzględnić petycję w swych pracach legislacyjnych),
- w wyjątkowych przypadkach przedstawić Parlamentowi sprawozdanie, które zostanie poddane głosowaniu na posiedzeniu plenarnym lub przeprowadzić wizytę wyjaśniającą,
- lub podjąć jakiegokolwiek inne działanie, które uzna za właściwe dla pomyślnego rozwiązania danej sprawy.

W celu rozstrzygnięcia kwestii poruszonej przez składającego petycję, Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego może nawiązać współpracę z krajowymi lub lokalnymi władzami państw członkowskich. Nie może ona jednakże uchylić decyzji podjętych przez właściwe władze państw członkowskich. Ponieważ Parlament Europejski nie jest władzą sądowniczą, nie może on wydać wyroku w sprawie, ani odwołać decyzji wydanych przez sądy krajowe państw członkowskich.

- **Publikowanie petycji**

Autorzy i numery petycji – lub główny autor petycji, jeżeli jest to petycja zbiorowa – są wpisywane do ogólnego rejestru w kolejności zgłoszenia i ogłaszane na posiedzeniach plenarnych Parlamentu Europejskiego. Ogłoszenia te są zamieszczane w protokołach

posiedzeń, na których dane petycje zostały ogłoszone. Składających petycję informuje się, że protokoły posiedzeń są publikowane w Dzienniku Urzędowym, stąd niektóre szczegółowe informacje, w tym nazwisko składającego petycję oraz numer petycji, są dostępne w Internecie. Wiąże się to z następstwami w odniesieniu do ochrony danych osobowych i niniejszym zwraca się na to uwagę osobom składającym petycje. Jeżeli składając petycję autor petycji nie życzy sobie ujawniania nazwiska, Parlament Europejski będzie respektował prywatność autora, jednak życzenie takie musi zostać jasno i wyraźnie wyrażone w petycji. Podobnie w sytuacji poufności – jeżeli autor petycji życzy sobie poufnego rozpatrzenia petycji, również należy to jednoznacznie określić. Zasadniczo posiedzenia komisji są jawne, a składający petycje mają możliwość uczestniczenia w nich, jeżeli wyrażą takie życzenie, wtedy gdy ich petycja jest rozpatrywana.

- **Ochrona danych osobowych przez Parlament Europejski**

Parlament Europejski przetwarza dane osobowe z pełnym poszanowaniem praw osób, których dane te dotyczą. W wypełnianiu swych zadań Parlament Europejski korzysta często z dotyczących jego pracowników oraz obywateli europejskich informacji osobowych, takich jak imię, nazwisko i adres oraz z innych danych, o bardziej poufnym charakterze. Parlament Europejski przetwarza dane zgodnie z warunkami przewidzianymi w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 i zapewnia ochronę praw w nim wyrażonych. Rozporządzenie ma na celu ochronę swobód i praw podstawowych osób fizycznych pod względem przetwarzania ich danych osobowych. Celem rozporządzenia jest ułatwienie swobodnego przepływu informacji przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony praw osób, których dane dotyczą, oraz poszanowania ich prawa do prywatności. Przepisy te odnoszą się do wszelkich służb Parlamentu Europejskiego korzystających z informacji osobowych. O wszelkich operacjach na danych (zbieranie, wykorzystywanie, udostępnianie, opracowywanie itp.) należy powiadomić **inspektora ochrony danych**. Inspektor odnotowuje powiadomienie w **rejestrze publicznym**.

- **Posiedzenia Komisji Petycji**

Posiedzenia Komisji Petycji odbywają się zasadniczo co miesiąc, z wyjątkiem sierpnia – miesiąca wakacji parlamentarnych. Komisję wspiera w jej pracy stały sekretariat, który ma rolę doradczą i przygotowuje posiedzenia Komisji.

4) Przepisy dotyczące Komisji Petycji

4.1) art. 194 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Artykuł 194

Wszyscy obywatele Unii, jak również wszystkie osoby fizyczne lub prawne mające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim, mają prawo kierowania, indywidualnie lub wspólnie z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu Europejskiego w sprawach objętych zakresem działalności Wspólnoty, które dotyczą ich bezpośrednio.

4.2) art. 21 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską

Artykuł 21

Każdy obywatel Unii ma prawo petycji do Parlamentu Europejskiego, zgodnie z postanowieniami artykułu 194.

Każdy obywatel Unii może zwracać się do Rzecznika Praw Obywatelskich, ustanowionego zgodnie z postanowieniami artykułu 195.

Każdy obywatel Unii może zwracać się pisemnie do każdej instytucji lub organu określonego w niniejszym artykule lub w artykule 7 w jednym z języków wskazanych w artykule 314 oraz otrzymywać odpowiedź w tym samym języku.

4.3) art. 191 regulaminu Parlamentu Europejskiego

TYTUŁ VIII : PETYCJE

Artykuł 191 : Prawo do składania petycji

1. Każdy obywatel Unii Europejskiej jak również każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim ma prawo kierowania, indywidualnie lub wspólnie z innymi obywatelami lub osobami, petycji do Parlamentu w sprawach objętych zakresem działalności Unii Europejskiej, które dotyczą ich bezpośrednio.

2. Petycje do Parlamentu muszą zawierać nazwisko, obywatelstwo oraz miejsce zamieszkania każdej z osób składających petycję.

3. Petycje muszą być sporządzone w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej.

Petycje sporządzone w innych językach będą rozpatrywane tylko wówczas, gdy autor petycji dołączy ich tłumaczenie lub streszczenie w jednym z języków urzędowych Unii Europejskiej. W pracach nad petycją Parlament opiera się na tym tłumaczeniu lub streszczeniu. W korespondencji z autorem petycji Parlament używa języka urzędowego, w którym zostało sporządzone tłumaczenie lub streszczenie.

4. Petycje, które spełniają warunki przewidziane w ust. 2, są wpisywane do rejestru ogólnego w kolejności ich wpływania. Jeżeli nie spełniają powyższych warunków, pozostawia się je bez biegu. Uzasadnienie decyzji podaje się do wiadomości autorowi petycji.

5. Petycje wpisane do rejestru ogólnego Przewodniczący przekazuje właściwej komisji, która bada, czy ich przedmiot objęty jest zakresem działalności Unii Europejskiej.

6. Petycje uznane przez komisję za niedopuszczalne pozostawia się bez biegu. Decyzja wraz z uzasadnieniem doręczana jest autorowi petycji.

7. W przypadkach przewidzianych w powyższym ustępie komisja może doradzić autorowi petycji, aby zwrócił się do właściwych organów danego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej.

8. Petycja jest wpisywana do rejestru publicznego, chyba że autor petycji wnosi, aby była ona rozpatrywana w trybie poufnym.

9. Jeżeli komisja uzna to za stosowne, może przedłożyć kwestię Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

10. Petycje kierowane do Parlamentu przez osoby fizyczne lub prawne, które nie są obywatelami Unii Europejskiej oraz które nie zamieszkują lub nie mają swojej statutowej siedziby na terenie państwa członkowskiego, są rejestrowane oraz przechowywane osobno. Co miesiąc Przewodniczący przekazuje zestawienie otrzymanych w poprzednim miesiącu petycji wraz z ich tematami komisji właściwej do rozpatrywania petycji. Komisja może zwrócić się o udostępnienie jej tych petycji, których rozpatrzenie uważa za stosowne.

4.4) art. 192 regulaminu PE

TYTUŁ VIII : PETYCJE

Artykuł 192 : Rozpatrywanie petycji

1. Właściwa komisja może postanowić o sporządzeniu sprawozdań lub wyrażeniu w inny sposób swojego stanowiska w sprawie petycji, które uznała za dopuszczalne.

Komisja może zwrócić się do innej komisji, zgodnie z art. 46, o wyrażenie opinii, w szczególności w przypadku petycji dotyczących zmian obowiązujących przepisów prawnych.

2. Tworzy się elektroniczny rejestr umożliwiający obywatelom przyłączenie się do autora petycji poprzez złożenie podpisu elektronicznego pod uznaną za dopuszczalną oraz wpisaną do rejestru petycją.

3. W ramach rozpatrywania petycji lub ustalania stanu faktycznego komisja może przesłuchać osoby składające petycję, zorganizować przesłuchania ogólne lub wysłać swoich członków na miejsce zdarzeń w celu ustalenia faktów.

4. W celu przygotowania opinii komisja może zwrócić się do Komisji o przedstawienie jej dokumentów, przekazanie informacji lub udostępnienie swoich usług.

5. W razie potrzeby komisja przedkłada Parlamentowi do głosowania projekty rezolucji dotyczące rozpatrzonych przez nią petycji.
Komisja może także zwrócić się do Przewodniczącego Parlamentu o przekazanie jej opinii Komisji lub Radzie.
6. Co sześć miesięcy komisja informuje Parlament o swoich pracach.
W szczególności komisja informuje Parlament o środkach podjętych przez Radę lub Komisję w związku z petycjami przekazanymi im przez Parlament.
7. Sygnatariusze petycji są informowani przez Przewodniczącego Parlamentu o podjętych decyzjach oraz ich motywach.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

---

¹ Materiał został przygotowany na podstawie informacji i regulacji PE.